

Status på ATK-projektet

Baggrund

I marts 2017 igangsatte regeringen et pilotprojekt med at opsætte hastighedskameraer fra politiets fotovogne i faste standere – de såkaldte stærekasser.

Pilotprojektet udsprang af et ønske om at undersøge, hvorvidt politiets kameraer til fartkontrol også kunne fungere i faste standere, samt at undersøge hvilken effekt stærekasserne har på de danske trafikanter. Stærekasserne er opsat på ulykkesbelastede strækninger hvor hastighedsniveauet er højt, og hvor der har været mindst fire ulykker med personskade i perioden 2011-2015. Den første stærekasse blev anlagt i Måløv i juni 2018, og den sidste, af de i alt 20 stærekasser på 11 lokationer, blev anlagt i oktober 2018. Stærekasserne har dermed været en del af det trafikale billede i Danmark i 6 måneder.

Det er Vejdirektoratets oplevelse, at stærekasserne generelt er blevet meget positivt modtaget både af borgere, kommuner og politikere, og Vejdirektoratet har modtaget mange ønsker om opsætning af flere stærekasser rundt omkring i Danmark. Dermed kan det på nuværende tidspunkt konkluderes at introduktionen af stærekasser til Danmark overordnet set har været positiv.

Som uddybet i nedenstående, er det ikke alle stærekasser der har været aktive i hele perioden. En del af pilotprojektet er netop at afdække og finde løsninger til de problemstillinger, der naturligt opstår når mobil udstyr omkalibreres til fast udstyr. Disse problemstillinger er fortrinsvis forskellige tekniske og fysiske problemer, og har kunnet løses hurtigt. Der har dog været problemer, der ikke kunne løses hurtigt og derfor har forårsaget at nogle af stærekasserne har været slukkede i perioder. Dermed er denne første halvårsstatus ikke baseret på data fra fuldt funktionelle stærekasser, og det påvirker sammenligningsgrundlaget med fotovognene som efterspørges i nedenstående spørgsmål.

Målingsperioden for alle tal der nævnes i dette dokument, er 1. oktober 2018 til 14. marts 2019.

Hvor mange bøder, klip og bødeprovenu er der samlet generet på baggrund af stærekassernes målinger?

Det er ikke muligt at oplyse, præcis hvor mange penge politikredsenes ATK-indsats har indbragt statskassen. Rigspolitiet har oplyst at det i dette notat nævnte bødeprovenu svarer til det antal kroner, der er udstedt bøder for i politiets bødesystem. Det angivne provenu må betragtes som et potentielt maksimumbeløb, og blandt andet følgende forhold har betydning for det endelige bødeprovenu:

- Et antal sager må af forskellige årsager henlægges
- Færdselsloven giver i visse tilfælde mulighed for nedsættelse af bøder til personer med særlig lav indtægt
- Et antal bøder bliver ikke betalt og kan ikke inddrives.

Det angivne bødeprovenu er således ikke udtryk for, hvad der reelt er indgået i statskassen som følge af politikredsenes ATK-indsats.

Stærekasserne har i den angivne periode haft et samlet antal måletimer på 32.508 timer, og har i den periode genereret 37.183 bøder; 3.363 klip i kørekortet; og har en samlet potentiel maksimal bødesum på 56,8 mio. kr.

Hvor mange bøder er der genereret pr. kamera?

Der er genereret 37.183 bøder i alt fra det samlede antal stærekasser, hvilket betyder at der i gennemsnit pr. stærekasse har været genereret 1.859 bøder pr. stander. De standere der har genereret flest bøder, er Børgensevej, samt den ene stander i Aarhus (Grenåvej i østlig retning), de har begge genereret over 4.000 bøder hver. Til sammenligning er der 6 standere der alle har genereret under 310 bøder hver i hele perioden, på grund af tekniske problemer. Derfor kan gennemsnittet som nævnes her, ikke nødvendigvis indikere et fremtidigt forventeligt gennemsnit.

Hvordan er driftssikkerheden af stærekasserne?

Den valgte tekniske løsning har overordnet set vist sig at kunne fungere. Som forventeligt har der været en række tekniske problemer med pilotprojektet, herunder har der været tekniske problemer både med software og hardware samt visse problemer med selve standerne.

Når man overflytter brugt kameraudstyr til en ny funktion, vil der sandsynligvis opstå forskellige typer tekniske problemer. Endvidere har der været behov for tests, tilpasninger, kalibrering mv., hvilket også påvirker driften af stærekasserne. Nogle af udfordringerne har været mulige at løse indenfor en rimelig tidsramme, hvorimod nogle tekniske problemer har taget længere tid end forventet at konstatere årsagen til, og dernæst at udarbejde en løsning på.

Hvordan har udviklingen i driftssikkerheden været siden begyndelsen af projektet (herunder udøves der mindre hæværk på stærekasserne end i starten af projektet?)

Erfaringer fra udlandet, samt fra det første forsøg med stærekasser fra 2009, viser, at man må forvente, at stærekasser som disse vil blive udsat for hæværk, særligt i tiden umiddelbart efter de er opsat. Det har også været tilfældet i det nuværende projekt, hvor der har været flere tilfælde af hæværk på standerne ved 8 ud af 11 lokationer. I alle tilfælde af hæværk er glasset, der sidder foran kameraet i standeren, enten blevet overmalet eller knust. Stærekasserne er dog udstyret med en særlig slags panserglas, der sidder i flere lag, og det er således ikke i noget tilfælde lykkedes at beskadige kameraet i standeren.

Som forventet var niveauet af hæværk størst i starten af projektet, og den har været synligt aftagende i år. Vejdirektoratet konkluderer på den baggrund, at udviklingen af driftssikkerhed i forbindelse med hæværk og udbedring af denne, er positiv.

Perspektivering i forhold til politiets fotovogne (sammenligning af antallet af udskrevne bøder, klip og bødeprovenu, inkl. en opgørelse af bøde pr. kamera)

De 82 mobile enheder (fotovogne) som har været aktive i den nævnte måleperiode, har til sammenligning haft et totalt antal måletimer på 32.071; har genereret 181.615 bøder; 16.892 klip; og har en samlet potentiel maksimal bødesum på 269,9 mio. kr.

Sammenlignende statistik:	Stærekasser (20 enheder)	Fotovogne (82 enheder)
Antal måletimer	32.508	32.071
Antal bøder	37.183	181.615
Antal klip	3.363	16.892
Potentiel maksimal bødesum	56.813.000 kr.	269.890.000 kr.
Bødeprovenu pr. enhed	2.840.650 kr.	3.291.341 kr.

Opfylder antallet af bøder den forventning, man havde til stærekasserne inden projektets igangsættelse?
Vejdirektoratet har modtaget en oversigt over det forventede antal bøder fra stærekasserne i perioden 1. oktober 2018 til 14. marts 2019 fra Rigspolitiet. Umiddelbart ligger det forventede antal bøder noget under det teoretiske antal potentielle bøder, der blev beregnet ved projektets igangsættelse. Det er endnu for tidligt at konkludere noget på baggrund af de forventede tal fra Rigspolitiet, men antallet af bøder vil blive behandlet i evalueringen i efteråret 2019.

Hvad indgår i evalueringen sensommeren 2019?

Vejdirektoratet er i gang med en evaluering af projektet Evalueringen af første del af pilotprojektet omfatter perioden efteråret 2018 til efteråret 2019, da de sidste stærekasser blev opsat i oktober 2018.

Evalueringen efteråret 2019 vil bestå af fire del-evalueringer:

1. Evaluering af ændringer i hastighedsniveauet et år efter opsætning af stærekasserne på de 11 lokaliteter med stærekasser. Evalueringen foretages på baggrund af hastighedsmålinger fra september 2018 og september 2019
2. Evaluering af hvordan de anvendte kameraer fungerer i faste stander og eventuelle tekniske udfordringer forbundet med dette, herunder brugbarhed af billeder, henlæggelsesprocenter m.v.
3. Et foreløbigt skøn over konkrete omkostninger ved anlæg og drift af denne type stærekasser, herunder udgifter i forbindelse med hærværk
4. Udvikling i antallet af bøder. Udviklingen i antallet af og størrelsen af bøder indgår i evalueringen af trafikanternes tilpasning af hastigheder forbi stærekasserne

Vejdirektoratet er ansvarligt for de tre første punkter i den foreløbig evaluering, mens Rigspolitiet er ansvarligt for evaluering af udviklingen i antallet af bøder.